

European Bank
for Reconstruction and Development

Kratok pregled na proektot (PSD)

Naziv na proektot:	Proekt za rehabilitacija i kontrola na MEPSO
Zemja:	Republika Makedonija
Broj na proektot:	44114
Deloven sektor:	Energetski sektor
Javen/Privaten:	Javen sektor
Datum na odr`uvawe na Bordot:	26 fevruari 2013
Status:	Odobren na strukturno nivo, vo tek e finalnoto odobruvawe.
Datum na objavuvawe na PSD:	22 noemvri 2012
Datum na a`urirawe na PSD:	
Opis i celi na proektot:	<p>EBOR ja razgleduva mo`nosta za obezbeduvawe na prioriteten korporativen zaem na MEPSO, makedonskiot elektroprenosen sistem operator vo dr`avna sopstvenost, vo Makedonija. Sredstvata od zaemot }e pridonesat kon slednive komponenti na srednoro~niot plan za razvoj na MEPSO:</p> <p>-Rekonstrukcija na 110 kilovoltni dalnovodi: okolu 200 kilometri od postojnite 110 kilovoltni dalnovodi se identifikuvani za rekonstrukcija, na istoto mesto kade {to se nao aat postojnite kuli i koridori. Betonskite stolbovi, stari nad 40 godini, se vo mnogu lo{a sostojba i potrebna e nivna itna zamena. Vo tekot na izminatite godini, kako rezultat na o{tetuvawa na stolbovite, ima{e pojava na golem broj na prekini. Rekonstrukcijata }e vkladuva poligonalni kuli i kompletna zamena na provodnite `ici, za{titnite `ici, izolatorite i vise-kata oprema. Vo delovi na mre`ata (sookolu 50 km vkupna dol`ina od) }e bidat podignati kuli so dvojno kolo, vrz osnova na predviduvaweto za rastot na optovaruvaweto vo period od 10 godini. Vodovite }e bidat postaveni kako edno kolo. Vtoroto kolo bi mo`elo da se dodade vo idnina, dokolku pobaruva-kata se zgolemi, kako {to e predvideno vo momentot. -Dale~inski nadzor i upravuvawe so trafostanicite: MEPSO }e izgradi centar za upravuvawe so dale~inski video nadzor i kontrola od svojot dispe~erski centar vo Skopje. Celta e da se premine na dale~inski nadgleduvani trafostanici, a ne da se potpira na personalot na distributivnata mre`a koja e sopstvenik na trafostanicite. Dale~inskiot nadzor i kontrola, }e ovozmo`at pristap i</p>

pobrze rabotewe na visoko-naponskata oprema, namaluvawe ili i i eliminirawe na gre{kite, koi mo`at da dovedat do prekinu i ovomo`uvawe kompanijata da stane poefikasna. Pokraj toa, sistemite za video nadzor }e ja zgolemat fizi~kata bezbednost na trafostanicite i upravnite zgradi.

-- Kompletirawe na mre`ata od opti~ki vlakna (OPGW): MEPSO gradi sopstvena telekomunikaciska infrastruktura za telekomunikaciska interkonekcija na svoite instalacii na sistemot za napojuvawe. Celta e da se kompletira OPGW prstenot niz celata prenosna mre`a na MEPSO vo soglasnost so barawata na ENTSO-E. Proektot }e ja finansira zamenata na postojnite zemni kabli po dol`ina od 200 km od postojnata mre`a.

--Rehabilitacija na postojnite trafostanici: MEPSO ja identifikuva{e primarnata i sekundarnata visoko- naponska oprema postara od 30 godini koja treba da se zameni. Za zastarenite par~iwa oprema pove}e ne mo`at da se najdat rezervni delovi.

Kreditot (i) }e ja podobri stabilnosta i sigurnosta na elektroenergetskiot sistem, (ii) }e gi namali tehni~kite zagubi, (iii) }e ja podobri sposobnosta na elektroprenosniot sistem operator da upravuva so liberaliziran pazaren sistem; i (iv) }e pretstavuva va`en ~ekor vo komercijalizacijata na MEPSO preku prvoto koristewe na korporativen zaem.

Vlijanie vrz tranzicijata:

Zaemot na EBOR }e bide prvot zaem na javna energetska kompanija vo Makedonija koj ne e garantiran od dr`avata. Koristeweto na korporativen zaem }e dade primer na doma{nite i na stranskite finansieri za na~inite i instrumentite za finansirawe na aktivnosti. Toa }e dade primer za usvojuvawe na odnesuvawe i stavovi kojija podobruvaat legitimnosta i funkcioniraweto na pazarnata ekonomija.

So proektot }e zapo~ne i transformacijata na MEPSO vo kompanija koja vr{i dale~inski nadzor i kontrola na trafostanicite. Ova }e dovede do namaluvawe ili ii do eliminirawe na prekinite, zgolemena fizi~ka bezbednost na sredstvata, kako i podobruvawata na produktivnosta. Ovoj aspekt na proektot }e pretstavuva primer za proizvodi i procesi koi se novi za stopanstvoto.

Klient:

MEPSO, elektroprenosen sistem operator, e na Makedonija vo celosna dr`avna sopstvenost, e formirana kako nezavisen elektroprenosen sistem operator vo 2005 godina koga staroto vertikalno postaveno dr`avno pretprijatie ESM be{e podeleno na 3 glavni kompanii.

Delovni aktovnosti na MEPSO se: (i) prenos na elektri~na energija, (ii) upravuvawe so elektroenergetskiot sistem so ispra}awe elektri~na energija niz celata zemja, kako i

---

	balansirawe na elektroenergetski sistem, i (iii) organizacija i upravuvawe na makedonskiot pazar na elektri-na energija. MEPSO e odgovoren za prenosot na elektri-na energija od makedonskata granica do golemite industriski potro{uva~i ili do niskonaponskata mre`a na EVN AD Makedonija, privatiziran nacionalen operator za distribucija.
Finansirawe od strana na EBOR:	Prioriteten korporativen zaem do 25 milioni evra
Vkupna vrednost na proektot:	Proceneto na 40,5 milioni evra
Kategorizacija, vlijanie i ubla`uvawe na pra{awa povrzani so `ivotnata sredina i okolina.	<p>Kategorija B, so potencijalni vlijanija vrz `ivotnata sredina i okolina koi lesno se identifikuvaat i ubla`uvaat. Vo tek i dlabinskata analiza na aspektite povrzani so `ivotnata sredina i okolina, koja e }e bide zavr{ena so pomo{ na nezavisen konsultant.</p> <p>Prvi~nite informacii uka`uvaat deka ima ograni~en potencijal za vlijanieto vrz `ivotnata sredina predizvikani od Proektot, bidej}i pove}eto ili site aktivnosti }e vku~uvaat rekonstrukcija ili zamena na postojni sredstva i nema da vr{at naru{uvawe na novi povr{ini na zemjata. Se ~ini deka pove}eto vlijanija vrz `ivotnata sredina bi bile povrzani so grade`nite aktivnosti i bi mo`ele da se izbegnat ili adekvatno da se kontroliraat so primena na najdobrite praktiki za kontrola na erozija, bu~ava i drugi naru{uvawa. Ova }e se ocenuva vo tekot na dlabinskata analiza.</p> <p>Bidej}i dalnovodot bil graden vo 1960-tite godini, na 110 kilovatniot koridor na dalnovodot bile izgradeni naseleni ku}i i drugi zgradi. Vo dol`ina od nekolku kilometri na dalnovodot {to treba da se zamenat so Proektot, ku}ite se poblisku do liniite za prenos na energija od ona {to e dozvoleno so makedonskite normi, koi baraat ~ist prostor od pet metri vo horizontalna linija i {est metri vertikalno. So dlabinskata analiza }e se utvrdi dali postojat zakonski ili bezbednosni pri~ini koi bi go opravdale prilagoduwaveto na koridorot ili prezemaweto na drugi merki za za{tita na tampon zonata. Ako se utvrdi deka e neophodno, }e bidat potrebni aktivnosti za da se osiguri deka nikoj ne e izlo`en na rizici po zdravjeto poradi izlo`enost na elektromagnetni zra~ewa ili bezbednosni rizici od padnati dalnovodi.</p> <p>Otkrivaweto na relevantni informacii za Proektot od strana na MEPSO i posledovatelните anga`mani vo odnos na zainteresiranite strani, }e se odviva spored Planot za anga`man na zainteresirani strani. }e bide izraboten Akcionen plan za `ivotnata sredina i okolina so cel da se osiguri deka Proektot }e bide zavr{en vo soglasnost so Barawata za izvedba na Bankata.</p> <p>Ovoj Pregled }e bide a`uriran po zavr{uvaweto na dlabinskata analiza, pred Proektot da se</p>

---

stavi na odobruvawe.

Tehni~ka sorabotka:

Nema

Za mo`nosti za davawe na konsultantski uslugi za proektite finansirani od fondovite za tehni~ka sorabotka, posetete go slednirov link [procurement of consultants](#).

Nabavki ili tenderski postapki:

Posetete go slednirov link [EBRD Procurement](#)
Barawa za informacii: Tel: +44 20 7338 6794;
Faks: +44 20 7338 7472
Email: procurement@ebrd.com

Op{ti barawa na informacii:

Barawa na informacii za proekti na EBOR koi ne se povrzani so nabavki:
Tel: +44 20 7338 7168; Faks: +44 20 7338 7380
Email: projectenquiries@ebrd.com

Politika za informirawe na javnosta (PIJ)

PIJ go utvrduva na~inot na koj EBOR objavuva informacii i se konsultira so svoite zainteresirani strani so cel da gi unapredi podobroto osoznawewe razbiraweto za nejzinite strategii, politiki i rabotewe.

Tekstot na PIJ mo`ete da go najdete na slednirov link: <http://www.ebrd.com/about/policies/pip/index.htm>

Mehanizam za podnesuvawe na prigovori po proektot (PCM)

EBOR vospostavi Mehanizam za podnesuvawe na prigovori po proektot (PCM) za da obezbedi mo`nost za nezavisen pregled na prigovorite od eden ili pove}e poedinci ili od organizacii vo vrska so proekti finansirani od Bankata, koi se pretpostavuva deka predizvikale ili bi mo`ele da predizvikaat {teta. Delovnikot za rabota za ureduvawe na PCM mo`ete da go najdete na <http://www.ebrd.com/about/integrity/irm/about/pcm.pdf>, ruskata verzija mo`ete da ja najdete na <http://www.ebrd.com/about/integrity/irm/about/PCMRulesRussian.pdf>

Kakov bilo prigovor spored PCM mora da se dostavi najdocna vo rok od 12 meseci po poslednata isplata na sredstvata od EBOR. Mo`ete da go kontaktirate slu`benikot za PCM (na pcm@ebrd.com) ili soodvetnata Rezidentna kancelarija na EBOR za da dobieete pomo{ dokolku se nesigurni vo odnos na periodot vo koj mora da se podnese prigovorot.
